

Vegetationsklädda havsklippor

Vegetationsklädda havsklippor i Atlantkust eller Östersjökust

Vegetated sea cliffs of the Atlantic and Baltic coasts

EU-kod: 1230

Länk: Gemensam text (namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#2

Beskrivning av naturtypen

Länk: Gemensam text (beskrivning av naturtypen)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
#2

Utdrag ur EU:s tolkningsmanual

Vegetated cliffs exhibit a complex pattern of variation reflecting the degree of maritime exposure, geology and geomorphology, biogeographical provenance and pattern of human management. Typically, on the most exposed cliffs there is a zonation from crevice and ledge communities of the steepest slopes beside the sea (Crithmo-Armerietalia, Géhu 1964) through to closed maritime grasslands on upper cliff slopes, cliff tops and cliff ledges where there is deeper accumulation of soils (Silenion maritimae, Malloch 1973). Further inland and on more sheltered cliffs, these grade into a complex assemblage of maritime and paramaritime types of heath, calcareous grassland, acid grassland, therophyte, tall herb, scrub and wind-pruned woodland vegetation, each enriched by floristic elements characteristic of coastal habitats. On soft coasts with much active movement, complex assemblages of maritime and non-maritime vegetation occur.

Svensk tolkning av definitionen

Branta havsklippor med lav-, gräs- och örtvegetation. Naturtypen är mångsidig och klipporna har en varierande vegetationstäckning beroende bl.a. på havets påverkan, exponeringsgrad, geologi och geomorfologi. Denna zonerings kan innebära att klippavsatser och skrevor på de brantaste delarna närmast havet är fria från vegetation eller bevuxna av blågrönalger medan klippphyllor, branter och sluttningar på de ställen där jord kunnat ackumuleras kan vara gräsbevuxna. I mer skyddade lägen kan ris, örter och vindpinade träd och buskar etablera sig.

Gränsdragningen mot vattnet går vid medelvattenståndet och gränsdragningen mot land går där direkt salt- och havspåverkad vegetation upphör.

Kommentarer

Klipporna ska ha >30 graders lutning.

Rasbranter av sand, lera eller annat löst material ingår i naturtypen om den har >30 graders lutning.

Havsklippor är ofta en viktig häckningsplats för fåglar.

Gränsdragning mot andra naturtyper

- Skär i Östersjön (1620) har företräde framför havsklippor (1230).

- Andra marina naturtyper har vid medelvattenståndet företräde framför havsklippor (1230).
- Hävdade naturtyper har företräde framför havsklippor (1230).

Viktiga strukturer och funktioner

- Tydlig zonering av olika vegetationstyper
- Naturlig artsammansättning

Typiska och karakteristiska arter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	K-art	T-art	Grupp	Region
Kärlväxter					
<i>Armeria maritima</i>	trift	K-art	T-art		B, K
<i>Calluna vulgaris</i>	ljung	K-art			
<i>Cerastium diffusum</i>	västkostarv		T-art		B, K
<i>Cochlearia officinalis</i>	skörbjuggsört	K-art	T-art		B, K
<i>Festuca rubra</i> ssp. <i>pruinosa</i>	daggsvingel	K-art			
<i>Hylotelephium telephium</i>	kärleksört	K-art			
<i>Ligusticum scoticum</i>	strandloka		T-art		B, K
<i>Lythrum salicaria</i>	fackelblomster		T-art		B
<i>Plantago coronopus</i>	strandkämpar		T-art		B, K
<i>Plantago maritima</i>	gulkämpar	K-art			
<i>Radiola linoides</i>	dvärglin		T-art		B, K
<i>Sagina nodosa</i>	knutnarv		T-art		B, K
<i>Sedum acre</i>	gul fetknopp	K-art	T-art		B
<i>Sedum anglicum</i>	engelsk fetknopp	K-art	T-art		B
<i>Silene uniflora</i>	strandglim	K-art	T-art		B, K
<i>Silene viscosa</i>	klibbglim		T-art		B, K
<i>Tripleurospermum maritimum</i>	kustbaldersbrå	K-art	T-art		B, K
<i>Veronica longifolia</i>	strandveronika	K-art			
Fåglar					
<i>Alca torda</i>	tordmule		T-art		B, K
<i>Anthus petrosus</i>	skärpiplärka		T-art		B, K
<i>Arenaria interpres</i>	roskarl		T-art		B, K
<i>Cephus grylle</i>	tobisgrissla		T-art		B, K
<i>Falco peregrinus</i>	pilgrimsfalk		T-art		B, K
<i>Haematopus ostralegus</i>	strandskata		T-art		B, K
<i>Larus fuscus</i>	silltrut		T-art		B, K
<i>Stercorarius parasiticus</i>	labb		T-art		B
<i>Sterna paradisaea</i>	silvertärna		T-art		B, K
<i>Uria aalge</i>	sillgrissla		T-art		B, K

Klassificering enligt andra klassificeringssystem

Klassificeringssystem	Naturtypens motsvarighet
VIN:	4.1.1.1 Baldersbrå-strandglim-typ
Kustbiotoper i Norden:	Klippstränder (7.8.6.19)
EUNIS:	B3.3 Rock cliffs, ledges and shores, with angiosperms

Utbredning och förekomst

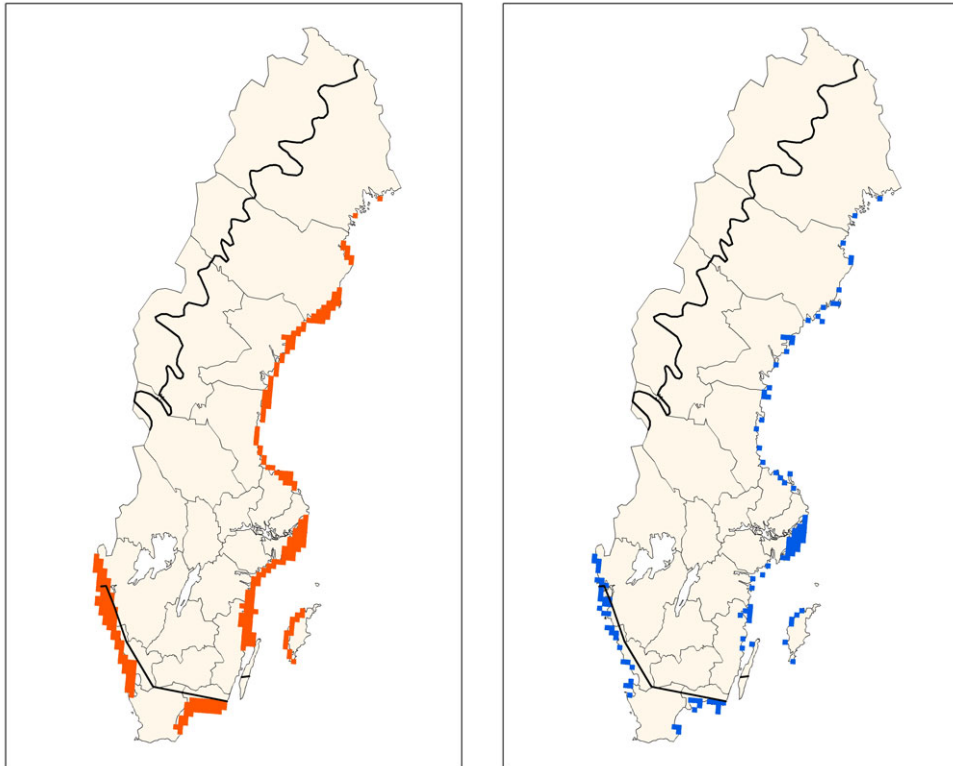
Länk: Gemensam text (utbredning och förekomst)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#5

Rapporterad nationell bevarandestatus år 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för naturtypen (st)		59	47	103
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		9 500	19 600	29 100
Referensvärde (km ²)		9 500	19 600	29 100
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	
Förekomstareal				
Aktuellt värde (km ²)		53	65	118
Referensvärde (km ²)		53	65	118
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	
Kvalitet				
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Gynnsam	Gynnsam	
Bedömning trend		Stabil	Stabil	

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomstareal (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#8

Naturtypen är mångsidig och varierar beroende på läge i förhållande till havet, geologi och geomorfologi. Havsklippor (1230) förväntas ha en naturligt zonerad och varierad vegetation från klippor närmast havet till mer skyddade lägen där tjocka jordlager bildats.

Den för naturtypen karakteristiska artsammansättningen är beroende av de strukturer och funktioner som utgör förutsättningarna för naturtypen.

Naturtypen har ofta ett rikt fågelliv som är beroende av de strukturer och funktioner som utgör förutsättningarna för naturtypen.

Havsklippor förutsätter att den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier ska vara försumbar.

Gynnsam bevarandestatus förutsätter en icke påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen.

Hotbild

- Kvävenedfall kan påverka artsammansättningen.
- Olje-, bensin- och kemikalieutsläpp har en negativ inverkan på artsammansättningen.
- Slitage och störningar orsakade av det rörliga friluftslivet kan påverka vegetationszonering och artsammansättning.
- Exploatering såsom bebyggelse, bryggor etc. kan påverka vegetationszonering och artsammansättning.
- Förekomst av mink kan påverka artsammansättningen.
- Ökad temperatur kan påverka artsammansättningen

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för naturtypen sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Åtgärder för att minska övergödningen genom att minimera utsläpp/läckage av näringsämnen (fosfor och kväve) hanteras bl.a. genom landsbygdsprogrammet, exempelvis inom projektet ”Greppa näringen”, respektive vattenförvaltningen (EU:s ramdirektiv för vatten).
- Integrerad kustzonsförvaltning (ICZM), i enlighet med EU:s rekommendationer, inklusive traditionell fysisk planering i linje med Plan- och bygglagen (PBL), vilken reglerar planläggningen av mark, vatten och byggande, är ett viktigt styrmedel för ett långsiktigt bevarande av kusten.
- Sveriges åtaganden inom HELCOM, Baltic Sea Action Plan; aktionsplan för Östersjön.
- EU:s marina strategi.
- Oslo– Pariskonventionen; OSPAR. Samarbete I Nordost Atlanten inom fem områden; Biodiversitet och ecosystem, övergödning, miljöfarliga ämnen, marin industri i utsjöområden, och radioaktiva ämnen. the Biodiversity and Ecosystem Strategy, the Eutrophication Strategy, the Hazardous Substances Strategy, the Offshore Industry Strategy and the Radioactive Substances Strategy
- Genomförandet av Åtgärdsprogram för havsörn, skräntärna.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#11

- Naturtypen ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 1.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypen är strandskydd.

Bevarandemål, målindikatorer och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#19

På Naturvårdsverkets hemsida om uppföljning i skyddade områden, finns en rapport (6379:2010) om uppföljnings i skyddade områden. Den beskriver arbetet med formulering av mål och användande av målindikatorer för att följa upp målen. Rapporten beskriver det generella arbetet, och uppföljningen i detalj beskrivs i manualer för uppföljning av olika naturtyper. Det finns även manualer för uppföljning av olika naturtypsgrupper. Där finns information om arbetsmetoder, och exempel på olika målindikatorer.

Det finns bland annat manualer för Hav, för Stränder och sanddyner, för Laguner, grunda och smala vikar, för Flygbildstolkning och för olika artgrupper.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/natur/naturgemensam.pdf#0

Naturtyps- och ekosystemvis litteratur

Naturvårdsverket (2000): Kust- och skärgårdsområden i Sverige. Rapport 5116.

Nordiska Ministerrådet (2001): Kustbiotoper i Norden.

Naturtyps- och ekosystemvisa länkar

Greppa näringen:

<http://www.greppa.nu/startsidea.106.14f79cb117833f3e2780001486.html>

HELCOM: <http://www.helcom.fi/>

OSPAR: <http://www.ospar.org/>

Kontaktuppgifter

Mona Johansson
mona.johansson@artdata.slu.se
018-67 25 48

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala